

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Rezultati istraživanja o procjeni stanja razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj

(Zagreb, 9. ožujka 2012.) Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva inicirala je provedbu novog vala istraživanja Procjena stanja razvoja organizacija civilnoga društva u Hrvatskoj, kao nastavka istovjetnih istraživanja provedenih 2007. i 2009. godine. U proznoj godini 2011. godini istraživanje je za Nacionalnu zakladu provela tvrtka Ipsos puls iz Zagreba.

Istraživanje je provedeno u razdoblju od listopada 2011. do prosinca 2011. godine. Od 1000 udruga u uzorku, 651 udruga odgovorilo je na upitnik. Velika većina organizacija u uzorku je registrirana kao udruga (97,1%). Uzorak je sastavljen na temelju kriterija ostvarene financijske podrške iz sredstava Državnog proračuna ili dijela prihoda igara na sreću u 2010. godine. Ispitivanje je provedeno metodom osobnog intervjua s vodećim osobama udruga.

SAŽETAK REZULTATA ISTRAŽIVANJA

1. UVJETI RADA UDRUGA, PODRUČJE DJELOVANJA I AKTIVNOSTI

- Gotovo polovica udruga (47,3%) obavlja svoje aktivnosti u prostoru koji im je ustupljen i za koje ne moraju plaćati najam, dok ih nešto manje od trećine (30,3%) unajmljuju prostor. Oko desetina udruga (7,6%) ima vlastiti prostor dok 14,8% udruga uopće nema prostor u kojima bi mogle obavljati aktivnosti.
- Radni uvjeti su relativno dobri, najbolji aspekt je u ljudskim resursima: vrlo je mali broj udruga u kojima nitko ne koristi računalo (2,5%) i ne govori niti jedan strani jezik (2,8%).
- Gotovo sve ispitanе udruge (96,4%) imaju utvrđenu misiju, a njih dvije trećine (66,2%) imaju izrađeni strateški plan djelovanja za vizegodisnje razdoblje.
- Oko dvije trećine ispitanih (63,8%) smatra kako je njihovo područje djelovanja uglavnom ili potpuno neovisno o usmjerenju donatora: neovisnost je najviša u sjevernoj Hrvatskoj, dok udruge iz Slavonije najčešće su u sumnji u neovisnost djelovanja udruga od usmjerenja donatora.
- Najčešća djelatnost udruga su usluge izobrazbe (72,5%), potom slijede akcije u lokalnoj zajednici (51,9%) i savjetovanja (45,9%).

2. STRUKTURA UDRUGA, ZAPOSLENIH I VOLONTERA

- Polovica ispitanih udruga nema niti jednog zaposlenog (50,9%), petina zapošljava između jedne do dvije osobe (22,1%), te isti postotak od tri do deset zaposlenika. Udio udruga koje imaju 10 i više zaposlenih je mali, njih 4,8%.
- Udruge prvenstveno vode osobe srednje (41,5%) i starije životne dobi (39,9%), dok mlađe

osobe vode u nešto manje od petine udruga. Jedino u Istri i Primorju one se vode udruge dok u svim ostalim regijama to se ne čini muzkarci.

- Evidenciju volonterskog rada vodi nešto manje od polovice ispitanih udruga (44,8%). Struktura volontera u udrugama koje vode evidenciju pokazuje kako su volonteri nešto manje muzkarci (55,9%). Volontiraju osobe mlađe dobi do 35 godina (52,9%) te osobe srednje stručne spreme (43,9%) i vizeg stupanja obrazovanja (41,7%).
- Usluge volontera najčešće se koriste prema potrebi (68,1%) a u većini udruga volonteri sudjeluju u radu udruge svakodnevno.

3. IZVORI FINANCIRANJA UDRUGA, FINANCIJSKA STABILNOST

- Udruge se najčešće financiraju projektno (71,7%), kroz institucionalne podrške (55,6), rade volonterski (49%). Izvori financiranja su najčešće lokalna samouprava, državna uprava te prihodi od članarina.
- Izvor financiranja u 2010. godini za 71,2% udruga su doma i donatori, za 6,9% su strani donatori, a samofinanciraju se aktivnosti bile su izvor financiranja za 21,9% udruga.

4. SURADNJA IZMEĐU UDRUGA, MEĐUSEKTORSKA SURADNJA I SURADNJA S MEDIJIMA, PRISTUPANJE EU

- Suradnja među udrugama vrlo je ustaljena, 93,9% udruga suraduje s drugim udrugama, najčešće kroz projekte (74,5%). Oko dvije trećine udruga (65,7%) članovi su mreža udruge, doma ili međunarodnih.
- Kada je u pitanju vidjen odnos prema nevladinom, neprofitnom sektoru, trećina udruga (33,1%) smatra kako je država nezainteresirana za neprofitni sektor i podcjenjuje njegov značaj. Nešto manji broj (19%) vjeruje kako država podupire nevladin, neprofitni sektor, ali samo zbog pritiska izvana dok 14,6% udruga smatra kako država prepoznaje ovaj sektor kao partnera.
- Suradnja s poslovnim sektorom relativno je dobro razvijena jer dvije trećine udruga (65,3%) ostvaruje neki oblik suradnje s poslovnim sektorom.
- Međuнародne projekte na kojima su suradivali s udrugama iz zemalja članica EU imalo je nešto više od četvrtine udruga (28,3%).
- Postoji znatna razlika kako javnost percipira pojedinačnu udrugu i neprofitni sektor u cjelini: dvije trećine udruga pozitivno ocjenjuje stav sredine prema pojedinoj udruzi (66,2%), no stav prema sektoru u cjelini pozitivnim smatra tek trećina (35,2%).
- Udruge su uglavnom zadovoljne suradnjom s medijima, a problemi koje isti u se nedostatak istraživanja u novinarstvu, nezainteresiranost medija, te visoke cijene oglasnog prostora.
- Suradnja s medijima otežavano se lakše ostvaruje na lokalnoj nego na nacionalnoj razini.
- Hrvatska je u lipnju 2011. završila pregovore s Europskom unijom. Aktivnosti vezane uz informiranje o europskim integracijama provodila je većina udruga; najčešći oblik bila su predavanja za ciljne skupine koje navodi polovica ovih udruga (51%), te organizacija seminara izobrazbe o EU (39,9%), organiziranje javnih rasprava (36,5%), informiranje putem internetske stranice (36,4%) i tiskanje materijala koje navodi oko trećine ispitanih u ovim udrugama (35,6%).

5. ZAKONODAVNI OKVIR, STAVOVI UDRUGA PREMA POLITIČKOM I DRUŠTVENOM KONTEKSTU ZA RAD UDRUGA

- Više od dvije trećine ispitanika (70,2%) smatraju da su upoznati sa zakonskim okvirom koji se odnosi na njihov rad, a zadovoljstvo postojećim zakonsko-pravnim okvirom iskazuje više od trećine (37,2%).
- Promjena financijske (52,6%) i porezne (44,6%) politike najčešće se ističe u kao dio pravne regulative koji je potrebno promijeniti, a nešto rjeđe iskazuje se potreba mijenjanja zakona o udrugama.
- Provedba Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od

2006. do 2011. godine uglavnom je ocijenjena kao dobra . 61,5% daje osrednju ocjenu. Svaka zesta udruga smatra kako je provedba uspješna (15,8%), dok je neuspješnom smatra petina udruga (22,7%). Provedbom su najzadovoljnije udruge s područja Like i Banovine.

Prema riječima upraviteljice Nacionalne zaklade gđe Cvjetane Plavša-Matić, ovo istraživanje je pokazalo da nema većih odstupanja u stanju razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj u odnosu na ono u prethodnim valovima istraživanja. Prema većini pokazatelja situacija je stabilna i kontinuirana s obzirom na to da se većina mjerenih parametara nije znatno promijenila u odnosu na prethodna istraživanja.